

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbanovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti **M., spol. s r. o.**, so sídlom M., IČO: X., zastúpenej **Mgr. P. N.**, *advokátom so sídlom K.*, proti žalovanému **Slovenskej obchodnej inšpekcii, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie**, so sídlom Prievozská 32, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0392/99/08 z 28. júla 2008, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 15S/24/2008-33 zo 17. decembra 2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 15S/24/2008-33 zo dňa 17. decembra 2008 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. SK/0392/99/08 z 28. júla 2008 **z r u š u j e** a **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v sume 811.83 eura na účet Mgr. P. N. advokáta v L. č. účtu X. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre zamietol v súlade s ustanovením § 250j ods.1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobu o preskúmanie zákonnosti v záhlaví uvedeného rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Nitre pre Nitriansky kraj č. N/0011/04/08 zo dňa 30. marca 2008, ktorým bola žalobkyni uložená podľa § 17 ods. 2 písm. d/ zákona č. 529/2002 Z. z. pokuta vo výške 3.485,36 eura (105.000,- Sk) za porušenie ustanovení § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 529/2002 Z. z.“), ktorého sa mala žalobkyňa dopustiť tým, že v čase kontroly dňa 12. marca 2008 viazala odber zálohovaných pivových fliaš zn. Corgoň na nákup tovaru (§ 7 ods. 5 zákona č. 529/2002 Z. z.) a taktiež neinformovala žiadnym spôsobom spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov (§ 7 ods. 6 zákona č. 529/2002 Z. z.).

Rozhodol tak s odôvodnením, že zo strany žalovaného nezistil žiadne pochybenie pri zisťovaní skutkového stavu a mal za to, že navrhované dôkazy žalobkyne na doplnenie dokazovania v podobe výsluchu svedkýň E. W., M. Z. a V. F. a ich následnej konfrontácie s inšpektormi Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „SOI“) nebolo potrebné vykonať, keďže porušenie povinností ustanovených v § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z. bolo zo strany žalobkyne jednoznačne preukázané kontrolou vykonanou v súlade s ustanovením § 5 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 128/2002 Z. z.“) inšpektormi SOI dňa 12. marca 2008. Ďalej poukázal na to, že pokiaľ by navrhované svedkyne vypovedali iné skutočnosti, ako boli zistené žalovaným, resp. prvostupňovým správnym orgánom v rámci operatívnej kontroly, jednalo by sa o účelové tvrdenie nespochybnujúce stav kontrolou zistený a práve z tohto dôvodu vyhodnotil nenariadenie ústneho pojednávania v zmysle § 21 zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) za dôvodné. Krajský súd tvrdenie žalobkyne o nespôsobilosti E. W. chápať a vnímať komunikáciu s inšpektormi SOI v slovenskom jazyku a jeho argumentáciu o jej práve vypovedať v materinskom jazyku vyhodnotil za absolútne účelové, nemajúce vzťah k rozsahu a obsahu zisteného skutkového stavu, berúc do úvahy i tú skutočnosť, že žalobkyňa v konaní neoznačila a ani nepredložila dôkaz preukazujúci jej neschopnosť komunikovať v slovenskom jazyku. Konštatoval, že

vedúca predajne M. Z., svojprávnosť ktorej nebola žalobkyňou spochybnená, bez výhrad podpísala protokol o vykonaní kontroly. Krajský súd mal za to, že žalobkyňa žalobou nespochybňovala protiprávnosť svojho konania, ani dôvodnosť a výšku uloženej pokuty, ale namietala spôsob zisťovania skutkového stavu so zameraním na všeobecné právne predpisy upravujúce práva účastníka správneho konania. Krajský súd však vyhodnotil zisťovanie skutkového stavu žalovaným za konformné so zásadami správneho konania, a preto žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc ho zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného č. SK/0392/99/08 zo dňa 28. júla 2008 sa zrušuje a vec sa vracia žalovanému na ďalšie konanie. Dôvodila tým, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a rovnako namietala dôvodnosť, ako aj výšku uloženej pokuty. V odvolaní trvala na tom, že ustanovenia § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z. neporušila a opätovne zdôraznila, že nesúhlasí so skutkovými zisteniami žalovaného. Namietala odmietnutie návrhov žalovaným na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov a konfrontácie svedkov s inšpektormi SOI a taktiež vytýkala krajskému súdu, že v odôvodnení svojho rozhodnutia vopred vyhodnotil účelovosť navrhovaných svedeckých výpovedí, hoci ich obsah mu vopred známy nebol. Poukázala na nezákonnosť výpovede E. W. z dôvodu jej nepoučenia inšpektormi SOI o jej práve vypovedať v jazyku, ktorému rozumie a v tejto súvislosti považuje tvrdenie krajského súdu o nepredložení odborného posudku preukazujúceho jej neschopnosť komunikovať v slovenskom jazyku za nesprávne dôvodiť, že nie je povinnosťou svedka predkladať a označovať dôkaz o tom, že dostatočne neovláda úradný jazyk. Zdôraznila, že nakoľko sa v správnom konaní uplatňuje zásada materiálnej pravdy, bolo povinnosťou príslušného správneho orgánu obstaráť dôkazy o všetkých rozhodujúcich skutočnostiach, bez ohľadu na to, v prospech koho svedčia a odmietnutie vykonania navrhovaných dôkazov považuje žalobkyňa za porušenie svojho práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V rámci spochybnovania zákonnosti zisťovania skutkového stavu mala žalobkyňa námietky aj vo vzťahu k podkladu napadnutého rozhodnutia žalovaného, keďže podľa jeho názoru nebol tento získaný v súlade s § 3 ods. 1 a § 34 ods. 1 správneho poriadku. Žalobkyňa ďalej v odvolaní namietla nenariadenie ústneho pojednávania podľa § 21 správneho poriadku dotknutými správnymi orgánmi konštatujúc,

že takýto postup správnych orgánov je nielen v rozpore s § 21 ods. 1 správneho poriadku, ale aj v rozpore so „Štrasburskou judikatúrou“, pričom citovala rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2SŽ-o-KS 144/2006. Poukázala na to, že sa krajský súd vôbec nevysporiadal so žalobnou námietkou týkajúcou sa chýbajúcej zápisnice o vykonaných dôkazoch a z tohto dôvodu považuje rozhodnutie súdu v tejto časti za nepreskúmateľné argumentujúc tým, že v správnom súdnictve je súd viazaný rozsahom tvrdení uvedených v žalobe, a preto je jeho povinnosťou rozhodnúť o všetkých žalobných námietkach a následne sa s nimi riadne vysporiadať v odôvodnení svojho rozhodnutia. Ďalej namietala, že krajský súd pochybil, keď vychádzal z koncentračnej zásady, ktorá však zo správneho poriadku nevyplýva.

V prípade úspechu žiadala, aby odvolací súd zaviazal žalovaného k náhrade trov prvostupňového konania v sume 1023,56 eura (30.835,90 Sk) vyčíslených v písomnom podaní zo dňa 17. decembra 2008 a k náhrade trov odvolacieho konania v sume 328,63 eura pozostávajúca z dvoch úkonov právnej služby po 131,13 eura podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, z náhrady výdavkov 2 krát po 6,95 eura podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky a z dane z pridanej hodnoty v sume 52,47 eura.

Dodatočne dňa 06. mája 2009 žalobkyňa zaslala krajskému súdu vyjadrenie, v ktorom namietal, že v konaní došlo pri ukladaní sankcie k porušeniu tzv. absorpčnej zásady, nakoľko žalovaný mal pri súbehu viacerých správnych deliktov uložiť žalobcovi podľa „analogie legis“ úhrnný trest, a to podľa zákonného ustanovenia vzťahujúceho sa na prísnejší správny delikt. Podľa oznámenia žalobcu k súbehu správnych deliktov malo dôjsť tým, že dňa 27. marca 2008 opakovane porušil ustanovenia § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z., pričom uvedený správny delikt je predmetom súdneho prieskumu v konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 15S/28/2008.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne považujúc ho za nedôvodné uviedol, že jej námietky pokladá za bezpredmetné a nie je si ani po opätovnom zhodnotení procesného postupu, ako aj rozhodnutia o merite veci vedomý, že by z jeho strany došlo k porušeniu zákona. Uviedol, že v správnom konaní postupoval v súlade s ustanoveniami správneho poriadku zdôrazniac, že zákonný postup bol dodržaný aj zo strany prvostupňového správneho orgánu, ktorý vykonajúc všetky nevyhnutné dôkazy spoľahlivo preukázal porušenie povinností ustanovených v § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z. zo strany

žalobcu. Poznamenal, že správne konanie sa v danom prípade viedlo administratívne, skutočný stav prejednávanej veci bol zistený bez ukrátenia žalobcu na jeho právach. Obhajujúc svoj procesný postup zdôraznil, že mu v danom prípade správny poriadok obligatórne neukladá povinnosť predvolať svedkov, ani vyhotovovať zápisnicu o úkonoch v konaní. Trval na tom, že žalobkyňa dňa 12. marca 2008 počas kontroly SOI preukázateľne porušila zákonné povinnosti ustanovené v § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z.. Považujúc odvolávanie sa žalobkyne na Ústavu Slovenskej republiky a Dohovor o ľudských právach a základných slobodách za nemajúce žiadne opodstatnenie poukázal na to, že žalobkyňou citovaný rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva v právnej veci „K. a L.“ týkajúci sa vylúčenia možnosti podať opravný prostriedok proti uloženej pokute nepresahujúcej 66,39 eura (2.000,- Sk) sa obsahovo nedotýka porušenia zákonných povinností žalobkyne upravených v zákone č. 529/2002 Z. z.. Zdôraznil, že SOI ako nezávislý orgán kontroly vnútorného trhu vykonáva kontrolu a dohľad u fyzických a právnických osôb predávajúcich alebo dodávajúcich výrobky na vnútorný trh alebo poskytujúci služby, postihuje za nedodržanie zákonných povinností na základe správneho práva a nie práva trestného, na ktoré sa mylne žalobkyňa odvoláva a poukázal na to, že žalobkyňa na obhajobu svojich tvrdení nepredložil žiadne konkrétne skutočnosti ani dôkazy nasvedčujúce poručeniu procesných práv žalovaným správnym orgánom. Rovnako nesúhlasil s tvrdením žalobkyne, že by nepoučenie predavačky E. W. o jej práve vypovedať v materinskom jazyku malo určitý vplyv na jej rozhodnutie viazať odber zálohovaných vratných obalov na ďalší nákup tovaru. Trvajúc na tom, že jeho rozhodnutie bolo vydané na základe spoľahlivo a presne zisteného skutkového stavu veci, v súlade so zákonom navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť a o trovách konania rozhodnúť tak, že sa žalobkyni ich náhrada nepriznáva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 6Sžo/124/2009 z 26. januára 2010 napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil, keď vyporiadajúc sa s námietkami žalobkyne vznesenými v odvolaní vychádzal z ustanovení § 244 ods. 1, 2 a § 247 ods. 1 OSP, § 21 ods. 1, § 22 ods. 1 a § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) ako aj § 7 ods. 5 a 6 a § 17 ods. 2 písm. d/ zákona č. 529/2002 Z. z. a zo zodpovednosti za **správny delikt**, ktorá je základom administratívnej zodpovednosti právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov.

Žalobkyňou namietané konkrétne nedostatky týkajúce sa zisťovania skutkového stavu veci v správnom konaní najvyšší súd po dôkladnom posúdení veci vyhodnotil ako nedôvodné.

Pri svojom rozhodovaní najvyšší súd vychádzal zo všeobecných pojmových znakov správneho deliktu a posudzujúc námietky žalobkyne uviedol, že správny poriadok je založený na základných zásadách, medzi ktoré nepochybne patrí aj zásada materiálnej (objektívnej) pravdy vyjadrujúca povinnosť správneho orgánu zistiť skutočný stav veci. Za týmto účelom správny orgán, nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania, ale je povinný obstarat' potrebné podklady pre vydanie svojho rozhodnutia, pričom výber dôkazov, ako aj rozsah dokazovania záleží len na jeho uvážení. Na druhej strane však so zákonnou neobmedzenou voľnosťou správneho orgánu pri vykonávaní dokazovania, zodpovedá jeho obligatórna povinnosť náležite v odôvodnení rozhodnutia objasniť dôvody nevykonania ďalších dôkazov navrhnutých účastníkmi konania.

Najvyšší súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí poukázal i na to, že podkladom pre vydanie rozhodnutia prvostupňovým správnym orgánom bol inšpekčný záznam o vykonanej kontrole a zistených nedostatkoch, spísaný dňa 12. marca 2008 inšpektormi SOI, nesporne preukazujúci protiprávne konanie žalobkyne spočívajúce v nerešpektovaní zákonných povinností ustanovených v § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z. Berúc do úvahy, že deliktuálne konanie žalobkyne bolo nespochybniteľne preukázané inšpekčným záznamom podpísaným bez pripomienok vedúcou prevádzkarne M. Z., považoval najvyšší súd rozhodnutie správnych orgánov nedoplniť dokazovanie v podobe výsluchu ďalších svedkov a ich následnej konfrontácie s inšpektormi SOI za legitímny.

K námietke žalobkyne o nenariadení ústneho pojednávania v správnom konaní, najvyšší súd konštatoval, že táto neobstojí, pretože správny poriadok predpokladá dve formy správneho konania, a to ústnu formu a formu písomnú. Nariadenie ústneho pojednávania správnym orgánom je obligatórne iba v prípade, ak tak ustanovuje osobitný právny predpis (§ 21 ods. 1 správneho poriadku), pričom v ostatných prípadoch, je len na zvážení konajúceho orgánu, či ústne pojednávanie nariadi alebo nie. Zákon č. 529/2002 Z. z., v súlade s ktorým bola žalobkyni uložená pokuta, neukladá príslušným správnym orgánom povinnosť nariadiť ústne pojednávanie a keďže pred prvostupňovým správnym orgánom, ako aj správnym orgánom odvolacím, nevystala potreba objasniť vec na ústnom pojednávaní, zvoliac si písomnú formu správneho konania, postupovali tieto orgány podľa názoru najvyššieho súdu v súlade s ustanoveniami správneho poriadku. Poukazujúc na uvedené mal najvyšší súd za nesporné, že žalovaný správny orgán v konaní neuplatnil tzv. koncentračnú zásadu,

uplatnenie ktorej žalobkyňa v odvolaní namietala, ale na základe zákonom dovolenej úvahy nevykonala dôkazy žalobkyňou navrhnuté, dôvodiac v rozhodnutí ich účelovosťou a nepotrebnosťou, keďže skutkový stav veci bol náležite zistený. Výšku uloženej sankcie, ktorá bola uložená na úrovni dolnej hranice zákonnej sadzby, považoval najvyšší súd za náležitým spôsobom odôvodnenú.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že žalobkyni nepriznal ich náhradu, pretože nebola v tomto konaní úspešná a žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli.

Tento rozsudok najvyššieho súdu napadla žalobkyňa dňa 28. apríla 2010 sťažnosťou na Ústavnom súde Slovenskej republiky, ktorý ešte pred doručením spisového materiálu vzťahujúceho sa k danej veci (súdny a administratívny spis) uznesením č. k. III. ÚS 231/2010-13 z 01. júna 2010 prijal túto sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom č. III. ÚS 231/2010-38 z 25. augusta 2010 rozhodol, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/124/2009 z 26. januára 2010 bolo porušené základné právo žalobkyne na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/124/2009 z 26. januára 2010 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Zároveň uložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky povinnosť uhradiť žalobkyni trovy konania v sume 303,31 eura na účet jej právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vychádzajúc z názoru, že vyjadriť sa k veci je základným právom účastníka konania, Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) z predložených súdnych spisov, spisov inšpektorátu sp. zn. N/0011/04/08 a sp. zn. N/0056/04/08 a ústredného inšpektorátu sp. zn. SK/0392/99/08 a sp. zn. SK/0641/99/08, ktoré si ústavný súd vyžiadal pre účely preskúmania, vyplynulo, že i keď krajský súd pri prejednávaní žaloby o preskúmanie postupu správnych orgánov nariadil pojednávanie 17. decembra 2008 za účasti právneho zástupcu žalobkyne a žalovaného, v okolnostiach daného prípadu nie je možné považovať konanie správnych orgánov pri objasňovaní správneho deliktu za dostatočné a správne, pretože sa nedal vyjadriť priamo žalobkyni zastúpenej konateľom spoločnosti, resp. jej štatutárnemu zástupcovi k podstate veci v správnom konaní ani na jednom stupni

a súčasne neposkytol im priestor na zaujatie ich stanoviska ku skutkovým zisteniam a výpovediam svedkov (obdobne napr. m. m. II.ÚS 58/07 a III. ÚS 153/07).

V tejto súvislosti ústavný súd zdôraznil, že práve čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň je v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Zo vzájomnej súvislosti týchto ustanovení vyplýva, že dohovor a judikatúra naň sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväzné výkladové smernice pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy jednotlivých komponentov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a tým normujú rámec, v ktorom je pred týmito orgánmi možné domáhať sa rešpektovania jednotlivých aspektov „práva na spravodlivý proces“ (I. ÚS 49/01).

Podľa názoru ústavného súdu vysloveného v predmetnom náleze v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) a ústavného súdu treba pojmy „trestné obvinenie“ a „práva alebo záväzky občianskej povahy“ vymedzujúce rozsah aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) vykladať autonómne od ich definovania vo vnútroštátnom právnom poriadku členských štátov dohovoru. Prihliadajúc na výklad a aplikáciu uvedených pojmov v judikatúre ESLP dospel ústavný súd k záveru o aplikovateľnosti ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru na daný prípad, keďže predmetom konania v sťažovateľkinej veci bolo súdne preskúmanie rozhodnutí o uložení sankčnej povinnosti za správny delikt v podobe uloženia peňažnej pokuty (napr. rozsudok vo veci Bendenoun proti Francúzku z 24. februára 1994, resp. rozsudok vo veci A. P., M. P. a T. P. proti Švajčiarsku z 29. augusta 1997 (III. ÚS 341/2007)).

Ústavný súd preskúmajúc vyjadrenie najvyššieho súdu a námietky žalobkyne uvedené v jej sťažnosti a napokon dospel k názoru, že v danom prípade došlo postupom najvyššieho

súdu v súvislosti s napadnutým rozhodnutím o potvrdení rozhodnutia krajského súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti správneho konania, k takej interpretácii a aplikácii dotknutých právnych predpisov, ktorá nie je zlučiteľná s ústavou, t. j. je z ústavného hľadiska neospravedlňiteľná, neudržateľná a v konečnom dôsledku by viedla k odmietnutiu spravodlivosti (*denegatio iustitiae*).

Ústavný súd k tomu uviedol, že o vykonaných dôkazoch nebola nikdy správnymi orgánmi spísaná riadna zápisnica (za účasti štatutárneho zástupcu, resp. konateľa spoločnosti) a sťažovateľka sa v konaniach pred správnymi orgánmi (ústredným inšpektorátom pod sp. zn. SK/0392/99/08 a predtým inšpektorátom pod sp. zn. N/0011/04/08 prostredníctvom svojho štatutárneho orgánu nemohla vyjadriť k veci ústne, nemala možnosť byť prítomná pri výsluchu svedkov a nemohla im klásť otázky, aj keď sa toho osobitne dožadovala.

Ďalej poukázal na to, že k znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva a že súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované, preto za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (*mutatis mutandis* PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04).

So zreteľom na označený rozsudok najvyššieho súdu ústavný súd konštatoval, že v danom prípade došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým i k porušeniu zásady právnej istoty. Najvyšší súd totiž v tomto prípade rozhodol odlišným spôsobom ako prv v prípade skutkovo i právne totožnej veci bez toho, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol argumenty, pre ktoré bola v danej veci sťažovateľkinmu právu poskytnutá odlišná ochrana, než v inom označenom konaní. Argumentácia najvyššieho súdu musí pritom byť spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti. Okrem porušenia zásady právnej istoty najvyšší súd zároveň zanedbal svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.

Poukázal na to, že princíp verejnosti, ústnosti a prítomnosti na prerokovaní veci aspoň na jednom stupni v konaní pred správnyimi orgánmi nebol v súlade s ustálenou judikatúrou ESLP, navyše ak sa verejnosti a ústnosti konania žalobkyňa nikdy nevzdala, ale výslovne sa jej dožadovala. Všeobecné súdy nebrali tieto námietky sťažovateľky vôbec do úvahy a ich výklad a aplikácia správneho poriadku sa javí vo vzťahu k judikatúre ESLP v daných súvislostiach príliš formalistickou alebo nesprávnou, takže ju objektívne nemožno akceptovať (obdobne napr. m. m. I. ÚS 54/08). V tejto súvislosti navyše iný senát najvyššieho súdu v obdobnom prípade sťažovateľky zrušil rozhodnutia správnych orgánov a vec im vrátil na ďalšie konanie (napr. rozsudkom sp. zn. 2Sžo/200/2009 z 24. februára 2010).

Procesný postup správnych orgánov preto podľa ústavného súdu predstavoval protiústavný zásah do označeného základného práva, pretože účastníkovi konania objektívne znemožnil využiť jeho oprávnenia byť prítomný pri prerokovaní veci (vrátane dokazovania), predložiť argumentáciu na podporu svojich stanovísk, vznášať námietky a návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy na podporu svojich tvrdení, vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, klásť svedkom otázky, využívať právnu pomoc v konaní alebo uplatniť opravné prostriedky, a z hľadiska konania ako celku by ho postavil do podstatne nevýhodnejšej pozície.

Ústavný súd poukázal i na to, že uloženie pokuty je administratívno-procesnou sankciou pre účely vymáhania určitej procesnej povinnosti, a preto je súčasne i aktom donucovacej povahy. Má predovšetkým majetkové zameranie umožňujúce vynútiť určitú ujmu na majetku dotknutých subjektov a popri tom sa dotýka i iných stránok spojených s potrebou a súčasne i právom vlastniť majetok. Pokuty ukladané správnyimi orgánmi v správnom konaní a pri výkone kontrolnej činnosti sú okrem toho svojou povahou všeobecne spôsobilé zasiahnuť do základných práv príslušného subjektu, a to s ohľadom na ich výšku a možnosť ich opakovaného ukladania. Závažnosť ich dopadu je o to výraznejšia, že môžu byť ukladané na základe voľného uváženia správneho alebo kontrolného orgánu, resp. jeho aparátu, čím nie je vylúčený ich prípadný diskriminačný a aj subjektívny efekt voči rôznym právnym subjektom. Okrem toho ich možno ukladať i opakovane dovtedy, kým nebude dosiahnutý sledovaný cieľ (riadny priebeh konania), čo znamená, že v danom prípade sa neprihliada ani na princíp ne bis in idem.

V danom prípade bol preto ústavný súd toho názoru, že najvyšší súd neakceptovaním procesných práv žalobkyne, ktoré nemohla uplatniť v konaní pred správnymi orgánmi, porušil jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

Po zrušení rozsudku najvyššieho súdu ústavným súdom sa vec vrátila opäť do štádia odvolacieho konania pred najvyšším súdom. Najvyšší súd Slovenskej republiky súc viazaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveným v danej veci, opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobkyne (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), bez nariadenia pojednávania (§250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu treba zmeniť a rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako Krajský súd v Nitre pôvodne vychádzali z nesporného skutkového stavu zisteného v správnom konaní, ktorý však Ústavný súd Slovenskej republiky svojím nálezom spochybnil majúc za to, že správne orgány objektívne znemožnili žalobkyni využiť jej oprávnenia byť prítomná pri prerokovaní veci (vrátane dokazovania), predložiť argumentáciu na podporu svojich stanovísk, vznášať námietky a návrhy, navrhovať a predkladať dôkazy na podporu svojich tvrdení, vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, klásť svedkom otázky, využívať právnu pomoc v konaní alebo uplatniť opravné prostriedky, a z hľadiska konania ako celku by ho postavil do podstatne nevýhodnejšej pozície.

Týmto názorom ústavného súdu je najvyšší súd viazaný, a to i napriek tomu, že pri prejednávaní **správneho deliktu** nemal správny orgán v zmysle § 21 ods. 1 správneho poriadku zákonnú povinnosť nariadiť ústne pojednávanie a že od ústneho pojednávania ani nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci, pretože skutkový stav veci bol považovaný za náležité a dostatočne zistený. Podľa názoru najvyššieho súdu nemožno opomenúť, že porušenie ustanovení § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z. sťažovateľkou **nie je priestupkom**, nakoľko ako priestupok nie je definované ani v zákone o priestupkoch ani v inom zákone. V preskúmvanej veci porušenie ustanovení § 7 ods. 5 a 6 zákona č. 529/2002 Z. z. **je správnym deliktom poškodzujúcim spotrebiteľa**, a preto na jeho prejednanie sa vzťahuje správny poriadok a nie zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch

v znení neskorších predpisov, ako je to citované v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžo/200/2009 z 24. februára 2010, na ktorý ústavný súd vo svojom náleze poukazuje.

Podľa § 7 ods. 5 zákona č. 529/2002 Z. z. povinná osoba alebo ten, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch, je povinný odoberať tieto obaly bez obmedzenia množstva a bez viazania tohto odberu na nákup tovaru, dodržať výšku zálohy ustanovenú vo vykonávacom predpise podľa odseku 10 a vrátiť zálohu v plnej výške.

Podľa § 7 ods. 6 zákona č. 529/2002 Z. z. povinná osoba alebo ten, kto uvádza do obehu výrobky v zálohovaných obaloch predajom spotrebiteľovi v prevádzkarni, je povinný zabezpečiť, aby tieto obaly boli v tejto prevádzkarni odoberané po celý čas prevádzky, a zároveň je povinný vhodným spôsobom informovať spotrebiteľa o výške zálohy pre jednotlivé druhy obalov a o zmenách druhov zálohovaných opakovane použiteľných obalov.

Podľa § 3 ods. 1, 2, 4 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 21 ods. 1 správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje

osobitný zákon. Ak sa má pri ústnom pojednávaní uskutočniť ohliadka, uskutočňuje sa ústne pojednávanie spravidla na mieste ohliadky

O ústnych podaniach a o dôležitých úkonoch v konaní, najmä o vykonaných dôkazoch, o vyjadreniach účastníkov konania, o ústnom pojednávaní a o hlasovaní správny orgán spíše zápisnicu (§ 22 ods. 1 správneho poriadku).

Podľa § 32 ods. 1, 2 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnejmu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 33 ods. 1, 2 správneho poriadku účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

Správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Povinnosťou súdu v preskúmvacom konaní je posudzovať zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, predmetom ktorého je uloženie administratívnej sankcie, súčasne aj v zmysle zásady č. 6 Odporúčania Výboru ministrov č. (91)1 o správnych sankciách zo dňa 13.02.1991, podľa ktorej vo vzťahu k ukladaniu správnych sankcií je potrebné aplikovať aj nasledovné zásady: každá osoba, ktorá čelí správnej sankcii má byť informovaná o obvinení proti nej, mal by jej byť daný dostatočný čas na prípravu prípadu,

s tým, že do úvahy sa vezme zložitosť veci ako aj tvrdosť sankcie, ktorá by mohla byť uložená, *osoba, prípadne jej zástupca, má byť informovaná o povahe dôkazov proti nej, má dostať možnosť vyjadriť sa (byť vypočutá), predtým ako sa prijme akékoľvek rozhodnutie*, správny akt, ktorým sa ukladá sankcia, má obsahovať dôvody, na ktorých sa zakladá.

Vychádzajúc z citovaných právnych noriem a zásad, keďže Ústavný súd Slovenskej republiky v preskúmvanej veci bol toho názoru, že správne orgány porušili procesné práva žalobkyne a neakceptovaním týchto procesných práv aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 6Sžo/124/2009 z 26. januára 2010 porušil jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, musel najvyšší súd konštatovať, že uvedené procesné pochybenie správnych orgánov treba v zmysle právneho názoru ústavného súdu považovať za takú vadu konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP musel Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 15S/24/2008–33 zo 17. decembra 2008 zmeniť a rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní žalovaný s ohľadom na nález ústavného súdu musí umožniť žalobkyňi náležite sa vyjadriť a podrobnejšie sa vyporiadať s jej argumentáciou. V tejto súvislosti dáva najvyšší súd žalovanému do pozornosti východiská ústavného súdu z odôvodnenia nálezu.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP a nakoľko žalobkyňa mala v konaní úspech, vznikol jej nárok na náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z náhrady súdnych poplatkov - z podanej žaloby 209,12 eura (6.300,- Sk) a z podaného odvolania 66,- eur, ako aj z náhrady trov právneho zastúpenia za 6 úkonov právnej služby poskytnutej žalobkyňi advokátom, a to:

1. prevzatie veci a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom 20.08.2008 á 48,63 eura (1.465,- Sk),
2. podanie žaloby na súd 08.09.2008 á 48,63 eura (1.465,- Sk),

3. účasť na pojednávaní pred krajským súdom 26.11.2008 á 48,63 eura (1.465,- Sk),
 4. účasť na vyhlásení rozsudku pred krajským súdom 17.12.2008 á 24,31eura (732,25 Sk)
 5. podanie odvolanie 18.02.2009 á 53,49 eura,
 6. podanie vyjadrenia 05.05.2009 á 53,49 eura,
- spolu odmena za úkony právnej služby 277,18 eura
+ 4 x režijný paušál á 6,31 eura (190,- Sk) a 2 x 6,95 eura, spolu režijný paušál 39,14 eura.

Ďalej najvyšší súd priznal žalobkyni titulom trov právnych služieb náhradu za stratu času 8 x 10,52 eura (317,- Sk), t. j. 84,16 eura a 2 x cestovné z L. do Nitry osobným motorovým vozidlom Toyota EČ: L. L. - Nitra a späť dňa 26.11.2008 a dňa 17.12.2008 2 x 50,- km/100 x 61 á 35,20 Sk a 2 x 50,- km á 5,50 Sk spolu 2 x 7,01 eura (2 x 211,20 Sk) + 2 x 18,26 eura (2 x 550,- Sk) cestovné spolu 50,54 eura. Taktiež najvyšší súd žalobkyni priznal k trovám právneho zastúpenia 19 % DPH v sume 85,69 eura.

Najvyšší súd náhradu trov právneho zastúpenia priznal v zmysle ich vyčíslenia žalobcom a v súlade s § 11 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/, c/ a d/, § 14 ods. 4 a § 16 ods. 3, § 17 ods. 1, § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 31.05.2009 (§ 20a cit. vyhlášky).

V zmysle § 149 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP náhradu trov konania zaplatí žalovaný na účet právneho zástupcu žalobkyne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2010

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Petra Slezáková